

SOSYAL MEDYA DİLİNDE OLUŞAN FİLLER

Verbs Formed in Social Media Language

Sorumlu Yazar / Corresponding Author

Rabianur ÖNAL

Yüksek Lisans Öğrencisi,
Marmara Üniversitesi, Türk
Dili ve Edebiyatı Bölümü,
İstanbul, Türkiye.

ORCID

0000-0003-3664-4193

E-mail

rabiaseng@gmail.com

Geliş Tarihi / Submitted:

08.06.2024

Kabul Tarihi / Accepted:

29.06.2024

Kaynak Gösterim / Citation:

Önal, Rabianur (2024). "Sosyal Medya Dilinde Oluşan Fiiller", *Karabük Türkoloji Dergisi*, 5/9, 077-086.

Öz

Bu çalışma yeni ve sürekli güncellenen bir alan dili olan sosyal medya dilinde oluşan fiilleri saptamak ve oluşum biçimlerini incelemek amacıyla hazırlanmıştır. Dil, iletişimin vazgeçilmez bir unsurudur. Her toplumun kullandığı, kendine özgü bir dili vardır. Toplumların kendi dillerinin olanaklarıyla oluşturdukları temel söz varlıkları bulunur. Dünya üzerindeki diller türlü nedenlerle ve türlü koşullarda birbirlerinden etkilenirler ve bunun sonucunda bir dilin temel söz varlığına alıntı sözcükler girer. Her an gelişen ve değişen dünyada internet ve sosyal medya insanların hayatında temel ihtiyaçlar kadar önem arz etmekte, yoksunluk çektirecek seviyeye doğru ilerlemektedir. Bu ilerleyişin bir ürünü olan sosyal medya dilinde oluşan fiiller de bu değişen ve gelişen dünyanın bir ispatı niteliğindedir. Her dil gerektiğinde ve imkânları dâhilinde sözcük kadrosunu şekillendirmektedir. Sözcük kadrosunu alıntılama ile şekillendirme temelde iki nedene dayanmaktadır. İnsanlar, ihtiyaç nedeniyle ve egemen kültüre özenme nedeniyle sözcük alıntılması yaparlar. Alıntılanan bu sözcükler aynen kullandıkları gibi kullanıcılar tarafından kendi dillerinin dil bilgisi kurallarına uydurulup kullanılabilirler. Türkiye Türkçesinde sosyal medya dilinde kullanılan fiiller de bu süreci geçirmişlerdir.

Anahtar Kelimeler: Dil, sosyal medya, fiiller, fiil oluşumu.

Abstract

This study was prepared to identify the verbs formed in social media language, which is a new and constantly updated field language, and to examine their formation forms. Language is an indispensable element of communication. Every society has its own language that it uses. Every society has a basic vocabulary. Languages around the world are influenced by each other for various reasons and under various conditions, and as a result, loanwords enter the basic vocabulary of a language. In the ever-evolving and changing world, the internet and social media are as important as basic needs in people's lives, and are progressing to the level of deprivation. The actions created in the language of social media, which are a product of this progress, are also a proof of this changing and developing world. Every language shapes its vocabulary when necessary and within its means. Shaping the word structure with quotation is based on two main reasons. People quote words out of necessity and out of emulation of the dominant culture. These quoted words can be used by users exactly as they are used, by adapting them to the grammatical rules of their own language. The verbs used in social media language in Turkey Turkish have also gone through this process.

Keywords: Language, social media, verbs, create verb.

Giriş

Dünyada 2000’li yılların başından itibaren sosyal medyaya dair oluşumlar başlamıştır. Bu oluşumların çeşitlenmesi ve yaygınlaşması ile insanlar bu oluşumlara, uygulamalara katılım göstermişler ve sanal dünyadaki yerlerini almışlardır. Henüz yeni olan ve sınırları belirlenmeyen bu dünyada kişiler yeni karşılaştıkları sözcüklere, kavramlara karşı da bir dil geliştirmişlerdir. Teknolojik gelişmelerin her geçen gün büyük bir hızla ilerlediği, internetin ve sosyal medyanın insan yaşamında temel ihtiyaçlar kadar önemli ve gerekli görüldüğü günümüzde bu gelişmelerden kişinin kendini soyutlaması neredeyse imkânsızdır. Sosyal medya hemen her kesimden insanın kullandığı bir alandır.

Eğitim ve kültür seviyesi farklı koşullarda olan insanlar sosyal medyaya ayak uydurmak, geri kalmamak ve anlamak için bir dil geliştirmişlerdir:

Binlerce yıldır, insan zihni kültürlenirken, kültür de zihinselleşmiştir. Bunun en yaygın örneği ise “dil”dir. Dil, insan zihni ile kültür arasındaki, bir insan zihni ile başka bir insan zihni arasındaki, insan zihni ile dünya arasındaki ilişkilere aracılık eder. (Yıldız 2014, 32).

“İletişim araçlarının günümüzde önceki dönemlere oranla kültürün tüm alanlarında etkili olmasının yanı sıra aynı zamanda eskiden farklı bir kültürel iklim yarattığı da görülmektedir.”(Arslan 2016, 6). Bugün hızlı bir şekilde kitle iletişim aracı olan sosyal medya da kendine özgü bir kültür yaratmıştır. Sanal bir kültür olmasına karşın etkileri insanların günlük yaşantılarını da şekillendirmektedir. Bunun ilk örnekleri insan davranışlarında ve insan davranışlarının bir yönden taşıyıcısı ve anlamlandırıcısı olan dilde görülür. Kültür ve dil birbirine sıkı sıkıya bağlıdır. Sosyal medyanın, gelişen ve değişen teknoloji ile bugün kendine özgü bir dili ve kültürü vardır. İnsanlar bu alana özgü konularda bu dil ve kültür verilerinden yararlanarak ortak paydada iletişim sağlamaktadırlar.

Dil bir dizgedir ve bu dizgenin bir parçası da sözcüklerdir. Sözcükleri eski çağlardan itibaren anlamlı sözcükler ve görevli sözcükler olarak ayrılmışlardır. Anlamlı sözcükler bir nesneyi, durumu, hareketi ve niteliği ifade eden sözcüklerdir. Kendi başlarına tam bir anlamları vardır ve tümcenin bir ögesi olabilirler. Adlar, fiiller, sıfatlar anlamlı sözcüklerdir.¹ Fiiller tek başına bir iş, oluş, kılış ve durumu anlatırlar. Bugün Türkçenin en fazla güncellenen sözcük türleri adlar ve fiillerdir. Bunun sebebi insanların sürekli birbiriyle sosyal, ticari, siyasi vb. birçok nedenle iletişim halinde olması, birbirini etkilemesi ve etkilenmesidir. Saydığımız nedenlere bir tanesini daha eklemek gerekir, o da sosyal medyadır. Sosyal medya bugün bir dilin sözcük kadrosunun şekillenmesinde en hızlı ve etki alanı en geniş alan olmaya doğru

¹ Bu konuda geniş bilgi için Ahanov 2008, 349.

ilerlemektedir.²

Sosyal Medya Dili ve Sosyal Medya Etkisiyle Oluşan Fiiller

Sosyal Medya Dili:

İnsan pragmatik bir varlıktır. Dünyayı, günlük yaşantısını daha kolay hale getirebilmek için çeşitli buluşlar ve teknikler geliştirmiştir. Bu önemli buluşlardan bir tanesi de bilgisayar ve sonrasında da internettir.

İnternet, dünya çapında binlerce bilgisayar ağını, bir dizi standart ve protokol kullanarak birbirine bağlayan bir ağ olarak, iletişim teknolojilerinin bilinen niteliklerinin sınırlarını zorlayan ve iletişim pratiğini büyük ölçüde dönüşüme uğratan bir teknolojidir.(Başaran 2006,10).

Teknolojik gelişmeler yalnız dünyaya etki etmemiştir. İnternet ile insanların iletişim pratikleri de değişmiştir. Daha kısa zamanda diğer insanlarla dijital iletişim kurmayı ve iletişimi çeşitlendirmeyi deneyimleyen insan, teknolojiyi de geliştirmiş ve bu sanal dünyaya yeni alanlar açmıştır. Her dilin bir söz varlığı vardır. Söz varlığının içine sözcükler (adlar, fiiller vb), deyim ve atasözleri, kalıp sözler ve terimler girmektedir.³ Söz varlığı aynı zamanda bir dilin kullanıcılarının dünya ile ilişkisinin, hayatı anlamlandırışını ve yeniliklere ne denli açık oluşunun da belgesidir.

Teknolojinin hızlı ilerlemediği, insanların çeşitli ticaret, siyaset, sanat vb. oluşumlarla birbiriyle temasının sınırlı olduğu dönemlerde söz varlığını şekillenmesi de günümüze göre sınırlı idi. Teknolojinin ve internetin ilerlemesi ile kendine bir alan oluşturan sosyal medya kanalı ile insanların birbiriyle etkileşimi daha kolay ve hızlı olduğundan söz varlığı da hızlı biçimde bu durumdan etkilenmiştir. İnsanlar artık evrensel olan sosyal medya ve dijital dünya diline hâkim olmak ve anlamlandırmak için bir dil geliştirmek durumunda kalmışlar ve bu değişimi ana dili konuşuru oldukları dile göre gerçekleştirmişlerdir.

Terimlerin belli bir bilim dalı ya da alanla ilgili özel kelimeler olduğu ve alanla ilgili kişilerin daha rahat anlaşabilmesini sağlama niteliğine sahip oldukları düşünülürse genel dili kullanan insanların söz konusu alana yakın olmaları ve alanla ilgili terimleri yakından bilmelerinin yansıma konusunda büyük önem taşıdığı da rahatlıkla görülür (Şahin 2006, 126).

Sosyal medya dili bir alan dilidir. Kendine özgü sözcükleri, terimleri bulunmaktadır. Terimler genellikle bir alan özgü çalışanlar ve ilgililer tarafından kullanılırken, sosyal medya terimleri bugün hemen herkes tarafından kullanılmaktadır.

² Bakınız: Kıran ve diğerleri 2020, 436.

³ Bu konuda geniş bilgi için Aksan 2006, 7.

Sosyal Medya Etkisiyle Oluşan Fiiller

Evrende biri nesne diğeri hareket olma üzere iki unsur vardır. Fiiller, hareketleri karşılayan sözcüklerdir.⁴ Fiiller iş, oluş, kılış ve bir durumu anlatan anlamlı sözcük türüdür. "... Türkler devamlı bir fiil ve hareket halinde oldukları için, dillerinin hemen bütün fiillerini kendileri yaratmışlardır." (Banarlı 2016, 36-37). Fiillerin çeşitli özellikleri olduğunu ve bu özellikleri bakımından mutlaka sınıflandırmak gerektiğini ifade eden Zeynep Korkmaz, fiilleri yapı, içerik ve anlam bakımından sınıflandırır. Yapıları bakımından fiilleri, basit, türemiş ve birleşik fiiller olarak inceler.⁵ Biz de sosyal medya dilinde oluşmuş fiilleri yapıları bakımından bu sınıflandırmaya tabii tutacağız.

Bir dilde, düşüncede ve maddi dünyadaki gelişmelere bağlı olarak yeni sözcükler ve biçimler ortaya çıkmaktadır ve bunlar dilin canlı bir varlık oluşunun en önemli kanıtlarıdır. Bugün sosyal medya dilinin bir ürünü olarak karşılaştığımız bazı sözcükler bulunmaktadır. Bunlar kendilerini ilk olarak fiillerde göstermektedir. Bunlar oluşum biçimleri (yapı bakımından) iki şekildedir; ad soylu bir sözcük ve yardımcı dilden oluşmuş fiiller ve türemiş fiiller.

Ad Soylu Bir Sözcük ve Yardımcı Fiilden Oluşmuş Fiiller:

Fiiller çeşitli yönlerden tasnife tabi olurlar.⁶ Fiil tasniflerinin bir başlığını da yapılarına göre fiiller oluşturur. Yapılarına göre fiiller basit, birleşik ve türemiş fiillerdir. Birleşik fiiller, bir isim ve yardımcı fiilden ya da fiil ve yardımcı fiilden oluşurlar:

Ad ya da eylem soylu bir sözcükle, kendi anlamından uzaklaşarak onları çekimli bir eylem gibi kullanıma sokmaya yarayan bir yardımcı eylemden oluşan eylemdir. Tanımdan da anlaşılacağı gibi iki çeşit bileşik eylem vardır: a) Ad + yardımcı eylem, b) Eylem + yardımcı eylem (Heçilingirler 2005, 200).

Sosyal medya dilinde oluşan birleşik fiiller, bir ad veya ad soylu sözcük ve yardımcı fiilden oluşmuş birleşik fiillerdir. Başlıcaları aşağıdaki biçimdedir:

Edit Yapmak: "Düzenlemek, içerik düzenlemek." anlamlarında kullanılan birleşik fiil, edit "düzenleme" sözcüğüne yap- yardımcı fiilinin getirilmesi ile oluşmuştur : < edit+ yap-.

Check Etmek "Kontrol etmek, üzerinden bir kez daha geçmek" anlamlarında kullanılan fiil, check "kontrol" sözcüğüne et- yardımcı fiilinin getirilmesiyle oluşmuştur : < check+ et-.

İnfluence Etmek " Bir kişi ya da topluluğu etkilemek" anlamındaki fiil, influence

⁴ Bu konuda geniş bilgi için Ergin 2013, 280.

⁵ Bu konuda geniş bilgi için Korkmaz 2009, 528.

⁶ Fiil tasnifi için Erdem 2016, 85-200.

“etki, nüfuz” sözcüğüne etmek yardımcı fiilinin getirilmesi ile oluşmuştur: < infu-ence+ et-.

Vlog Çekmek: “ Bir konuda video çekmek” anlamındaki fiil, vlog “video blog, günlük” anlamlarındaki sözcüğe çek- yardımcı fiilinin getirilmesi ile oluşmuştur: < vlog+ çek-.

Blog Oluşturmak: “ Kişisel paylaşım alanı oluşturmak” anlamındaki fiil, blog “in-ternet güncesi, günlüğü” anlamındaki sözcüğe, oluştur- fiilinin getirilmesi ile oluşmuştur: < blog+ oluştur-.

Diss Etmek: “ Karşı çıkmak, beğenmemek” anlamlarındaki fiil, diss “birisini aşağı-lamak, hakaret” anlamlarındaki sözcüğe at- yardımcı fiilini gelmesi ile oluşmuştur: < diss+ et-.

Like Almak: “ Beğeni almak” anlamında kullanılan fiil, like “beğeni” sözcüğüne al- yardımcı fiilinin getirilmesi ile oluşturulmuştur: < like+ al-.

Like Atmak: “Bir gönderiyi beğenmek” anlamındaki fiil, like “beğeni” sözcüğüne at- yardımcı fiilinin getirilmesi ile oluşmuştur: < like+ at-.

Story Atmak: “ Bir sosyal medya uygulamasında hikâye paylaşmak” anlamındaki kullanılan fiil, story “öykü, hikâye” anlamındaki sözcüğe at- yardımcı fiilinin geti-rilmesi ile oluşmuştur: < story+ at-.

Post Atmak: “Bir sosyal medya uygulamasında gönderi paylaşmak” anlamındaki kullanılan fiil, post “mektup, gönderi” sözcüğüne at- yardımcı fiilinin getirilmesi ile oluşmuştur: < post+ at-.

Reels Atmak: “ Bir sosyal medya uygulamasında kısa video paylaşmak” anlamında kullanılan fiil, reels “makaralar, bobin” anlamlarındaki sözcüğe at- yardımcı fiilinin getirilmesi ile oluşmuştur: < reels+ at-.

Hashtag Açmak: “ Bir sosyal medya uygulamasında konu, etiket açmak” anlamlarındaki fiil, hashttag “etiket” sözcüğüne aç- yardımcı fiilinin getirilmesi ile oluşmuştur: < hashtag+ aç-.

Viral Olmak: “ Kısa sürede çok fazla kişi tarafından bilinmek” anlamında kullanılan fiil, viral “ virüs, virüs gibi yayılmış” anlamındaki sözcüğe ol- yardımcı fiilinin geti-rilmesi ile oluşmuştur: < viral+ ol-.

Feedback yapmak: “Geri dönüş sağlamak” anlamındaki fiil, feedback “geri bildi-rim” sözcüğüne yap- yardımcı fiilinin getirilmesi ile oluşmuştur: < feedback+ yap-.

Dm Bakmak: “Kişisel ileti kutusuna bakmak” anlamındaki fiil, dm (direct message) “doğrudan ileti”ye bak- yardımcı fiilinin getirilmesi ile oluşmuştur: < dm+ bak-.

Dm Atmak: “Bir kişinin kişisel hesabına ileti göndermek” anlamındaki fiil, dm (direct message) “doğrudan ileti”ye at- yardımcı fiilinin getirilmesi ile oluşmuştur: < dm+ at-.

Trend Olmak: “Herkesçe bilinmek” anlamında kullanılan fiil, trend “eğilim, moda” anlamlarındaki sözcüğe ol- yardımcı fiilinin getirilmesi ile oluşmuştur: < trend+ ol-.

Trend Topic Olmak: “Hızlıca herkes tarafından bilinmek” anlamındaki fiil, trend topic (tt) “eğilim konusu” sözcüğüne ol- yardımcı fiilinin getirilmesi ile oluşmuştur: < trend topic+ ol-.

Poke Etmek: “Bir sosyal medya uygulamasında bir kişiyi etkileşim vermesini isteyerek dürtmek” anlamındaki fiil, poke “dürtme” sözcüğüne et- yardımcı fiilinin getirilmesi ile oluşmuştur: < poke+ et-.

Timeline’a Bakmak: “Bir uygulamada kişiye özel zaman akışı” anlamına gelen fiil, timeline “zaman çizelgesi” sözcüğüne bak- yardımcı fiilinin getirilmesi ile oluşmuştur: < timeline+ bak-.

Challenge Yapmak: “Bir kişiye sosyal medyada meydan okumak” anlamındaki fiil, challenge “meydan okuma” sözcüğüne yap- yardımcı fiilinin getirilmesi ile oluşmuştur: < challenge+ yap-.

Selfie Çekmek: “Özçekim yapmak” anlamındaki fiil, selfie “öz çekim, kendi çekim”e çek-yardımcı fiilinin getirilmesi ile oluşmuştur: < selfie+ çek-.

Fleets Atmak: “Bir uygulamada yirmi dört saatlik gönderi paylaşmak” anlamındaki fiil, fleets “kısa, fani” anlamında da kullanılan sözcüğe at- yardımcı fiilinin getirilmesi ile oluşmuştur: < fleets+ at-.

Lol Olmak: “Yüksek sesle kahkahayla gülmek” anlamındaki fiil, lol (laughing out loud) “kahkahayla gülmek”e ol- yardımcı fiilini getirilmesi ile oluşmuştur: < lol+ ol-.

Türemiş Fiiller:

Bir dilde, dünyadaki gelişmelere bağlı olarak ortaya çıkan yeni sözcük ihtiyacını karşılamının en temel yollarından biri de türetmedir. Bunu yaparken dildeki mevcut bağımsız biçimbirim olan sözcüklerden ve bağımlı biçimbirim olan eklerden yararlanır.⁷ Dilde sözcüğün anlamını karşılayacak bir sözcük yoksa alıntı sözcüğe bağımlı biçimbirimler yani ekler getirilerek sözcük oluşturulur. Türetme ile dile yeni, ihtiyacı karşılayan sözcükler kazandırılır. Bazı sözcükler aynen alıntılanırken bazı sözcükler de yerleştirilerek, hedef dildeki aynı ya da benzer karşılığıyla alınır-

⁷ Bu konuda bilgi için Güneş 1999, 69.

lar.⁸ Sözcüğü yerlileştirmek dilin kimliğinin korunması açısından oldukça önemlidir. Yerlileştirmeyi bazı sözcük alıntılarında yapabilirken bazılarında ise yapamıyoruz. Bunun sebebi alıntılanacak sözcüğün popüler biçiminin çokça kullanılması ve insanların ilk öğrendikleri, alıştıkları biçimi kullanmayı bırakmamasıdır. İnternet teknoloji ve uygulamalarının insan hayatındaki etkisinin bir ürünü olan sosyal medya dilindeki sözcüklerin ve bu çalışmaya konu olan fiillerin yapımında bu yola başvurulmuştur. Türetme yapılırken yabancı kökenli sözcüğe [+IA] isimden fiil yapım eki getirilerek sözcük, hedef dile fiil olarak kazandırılmıştır.

Disslemek: “Beğenmemek” anlamında kullanılan fiil diss “aşağılama, beğenmeme” anlamındaki sözcüğe [+le] ve [-mek] biçimbirimlerinin getirilmesi ile oluşmuştur: < diss+ le- mek.

Followlamak “Bir sosyal medya uygulamasında takip etmek” anlamındaki fiil, follow “takip” sözcüğüne [+la] ve [-mak] biçimbirimlerinin getirilmesiyle oluşmuştur: < follow+ la-.

Unfollowlamak: “ Bir sosyal medya uygulamasında takipten çıkarmak” anlamındaki fiili, unfollow “takip etmekten vazgeçme” anlamındaki sözcüğe [+la] ve [-mak] biçimbirimlerinin getirilmesi ile oluşmuştur: < unfollow+ la- mak.

Repostlamak: “başkasının gönderisini tekrar paylaşmak” anlamındaki fiil, repost “yeniden gönderme” sözcüğüne [+la] ve [+mak] biçimbirimlerinin getirilmesi ile oluşmuştur: < repost+la-mak.

Mentionlamak: “ bir konuyu açmak, değinmek” anlamındaki fiil, mention “anma, değinme” sözcüğüne [+la] ve [+mak] biçimbirimlerinin getirilmesi ile oluşmuştur: < mention+ la-mak.

Favlamak: “beğenmek” anlamına gelen fiil, fav “favori” sözcüğüne [+la] ve [+mak] biçimbirimlerinin getirilmesi ile oluşmuştur: < fav+ la-mak.

Tweetlemek: “Bir uygulamada bir gönderi paylaşmak” anlamında kullanılan fiil, tweet “cıvıltı, paylaşım” anlamlarındaki sözcüğe [+le] ve [-mek] biçimbirimlerinin getirilmesi ile oluşmuştur: .< tweet+ le-mek.

Cringlemek: “Karşı tarafı sindirmek, meydan okumak” anlamlarındaki sözcüğü cringe “utandırıcı” sözcüğüne [+le] ve [-mek] biçimbirimlerinin getirilmesiyle oluşmuştur: < cringe+ le-mek.

Taglamak: “Etiketlemek, dâhil etmek” anlamlarındaki fiil, tag “etiket” sözcüğüne [+la ve [-mak] bağımlı biçimbirimlerinin getirilmesi ile oluşmuştur: < tag+ la-mak.

Selfielemek: “Özçekim yapmak” anlamındaki fiil selfie “özçekim, kendi çekim”

⁸ Bu konuda geniş bilgi için Karaağaç 1997, 499-510.

sözcüğüne [+le] ve [-mek] biçimbirimlerinin getirilmesi ile oluşmuştur: < selfie+ le-mek.

Blocklamak: “Engellemek” anlamında kullanılan fiil, block “engel” sözcüğüne [+la] ve [-mak] biçimbirimlerinin getirilmesi ile oluşmuştur: < block+ la-mak.

SONUÇ

İnternet ve sosyal medya günümüzde hemen her kesimden insanın ulaştığı ve etkin kullandığı bir dijital alandır. Her geçen gün etkinliğini artırmakta ve insan yaşamının vazgeçilmez bir parçası olma yolunda ilerlemektedir. Sosyal medya, uygulamaları ve üretilen içerikleri ile insanların dillerine de etki etmiş, kullanıcılar yeni duydukları dijital dünyaya ait sözcükleri aynen kullandıkları gibi kendi dillerinde de özgün kullanımlar geliştirmişlerdir. Türkiye Türkçesinde de bugün bu durumla karşılaşmaktayız. Türkiye Türkçesinde bugün sosyal medya ile hayatımıza giren ve yaygınlaşan 30’dan fazla türemiş fiil ve birleşik fiil bulunmaktadır. Bunlar yabancı dillerde aynen alınmış sözcüklere Türkçe bağımlı biçimbirimlerin veya yardımcı fiillerin getirilmesiyle meydana gelmişlerdir. Türemiş fiillerin oluşumunda [+IA] ve [-mAk] biçimbirimleri kullanılırken, birleşik fiiller sözcüğe, yapmak, etmek, çekmek, oluşturmak, atmak, açmak, olmak ve bakmak fiillerinin getirilmesiyle oluşmuştur.

Yabancı kökenli sözcüklere bağımlı biçimbirim veya yardımcı fiil getirmek suretiyle oluşmuş fiil örneklerini daha önce de Türkiye Türkçesinde görmekteydik. Bu sözcükler önceden genellikle Arapça, Farsça ve Fransızca kökenli idi. Zamanla, egemen kültürün etkisiyle ve özellikle de medya aracılığıyla bunlara İngilizce de eklenmiştir. Geleneksel medya ile sosyal medya geniş kitlelere ulaşmaları bakımından ortak bir paydada buluşurlar ancak günümüzde etki alanları bakımından farklıdırlar. Dijital olanakların yaygınlaşması ile sosyal medya daha fazla insana ulaşmakta ve ulaştığı kimselerin kültürünü, günlük yaşantısını ve dilini önemli ölçüde şekillendirmektedir. Şimdiye dek görülen gelişmeler bir bütün halinde değerlendirildiğinde sosyal medyanın etki alanı daha da artacağını ve dile yeni sözcüklerin gireceğini, yeni biçimlerin türetileceğini öngörmek mümkündür. Alıntı sözcükler bir dilin diğer kültürlerle ne kadar temas ettiğinin, dünyadaki gelişmelere nasıl tepki verdiğinin de bir göstergesidirler. Dile yeni giren sözcüklerin aynen alıntılanması yerine Türkçedeki karşılıklarının kullanılması ya da Türkçeleştirilmesi dilin kimliğinin korunması açısından çok önemlidir. Yukarıda sunduğumuz, yapılarına göre incelediğimiz, türemiş fiil ve birleşik fiil listesine yeni fiillerin eklenmesi gelişen teknoloji ve dijital dünya göz önünde bulundurulduğunda kaçınılmaz bir gerçektir.

KAYNAKÇA

- Ahanov, Kaken. *Dil Biliminin Esasları*. Aktaran Murat Ceritoğlu, Türk Dil Kurumu Yayınları, 2008.
- Aksan, Doğan. *Türkçenin Söz Varlığı*. Engin Yayınevi, 2006.
- Arslan, Mustafa. “Kitle İletişim Araçları, Medya ve Din İlişkisi Üzerine”, *Birey ve Toplum*, s.11, c.6, 2016, ss. 5-25.
- Atabay, Neşe vd. *Sözcük Türleri*. Yayıma Hazırlayan Doğan Aksan, Türk Dil Kurumu Yayınları, 1983.
- Avcı, Nazmi ve Damla Topçu. “Sosyal Medya Dil ve Edebiyat”, *Birey ve Toplum Sosyal Bilimler Dergisi*, Haziran 2021. S.1, ss. 05-26.
- Ayverdi, İlhan ve Ahmet Topaloğlu. *Kubbealtı Lügatı- Asırlar Boyu Tarihi Seyri İçinde Misalli Büyük Türkçe Sözlük*. Kubbealtı Neşriyat, 2005.
- Banarlı, Nihat Sami. *Türkçenin Sırları*. Kubbealtı Yayınları, 2016.
- Başaran, Funda. “Bir Teknolojik Yenilik Olarak İnternetin Tarihi: Ulusal Yenilik Sistemi, Kamu Politikaları ve Standartlar, *Kültür ve İletişim*, c.9, s.2, 2006, ss.9-32.
- Banguoğlu, Tahsin. *Türkçenin Grameri*. Türk Dil Kurumu Yayınevi, 1990.
- Erdem, Mevlüt. “Türkçede Fiiller ve Sınıflandırma Sorunları”, *Turkish Studies*, s.11/20, 2016, ss. 85-200.
- Ergin, Muharrem, *Türk Dil Bilgisi*, Bayrak Yayınları, 2013.
- Güneş, Sezai, *Türk Dili Bilgisi*. Dokuz Eylül Üniversitesi Matbaası, 1999.
- Hepçilingirler, Feyza. *Öğretenlere ve Öğrenenlere Türkçe Dilbilgisi*. Remzi Kitabevi, 2005.
- Irak, Dağhan ve Onur Yazıcıoğlu, *Türkiye ve Sosyal Medya*, Okuyan Us Yayınları, 2012.
- Karaca, Hasan. “Birleşik Fiillerin Tasnifi ve Yapısında Birleşik Fiil Olan Birleşik Fiiller”, *RumeliDe Dil ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi*, s.22, ss. 258-266.
- Karaağaç, Günay. “Alıntı Kelimeler Üzerine Düşünceler”, *Türk Dili*, s.552, 1997/2, ss. 499-510.
- Karahan, Leyla. *Türkçenin Söz Dizimi*, Akçağ Yayınları, 2007.
- Kıran, Selçuk vd. “Sosyal Medya Kullanımının Kişiler Üzerindeki Etkilerinin İnce-

lenmesi”, *Bilişim Teknolojileri Dergisi*, s.4,s. 13, Ekim 2020, ss. 435-441.

Korkmaz, Zeynep. *Türkiye Türkçesi Grameri (Şekil Bilgisi)*. Türk Dil Kurumu Yayınları, 2009.

Redhouse Yeni Türkçe- İngilizce Sözlük. Redhouse Yayınevi, 1986.

Şahin, Hatice. “ Terimlerin Dile Yansımasına Dair Bazı Gözlemler”, *Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, s.20, 2006/1, ss. 123-129.

Özdemir, Özlem ve Tolga Tellan. “*Yeni/Dijital/Sosyal Medya: Teorik Belirsizliği Gidermek*”, Sosyal, Beşeri ve İdari Bilimler Alanında Belirsizliği Gidermek-2, editör Hasan Babacan, Gece Kitaplığı Yayınları, 2020.

Püsküllüoğlu, Ali. *Türkçenin Argo Sözlüğü*. Arkadaş Yayınları, 2. Baskı, 2004.

Yıldız, Tolga. “Saussure’den Bachtin’e Dil-Kültür İlişkisi. Tümü Kapsayıcı Olgu”, *İdil*, 3/11, 2014, ss. 115-136.

Karaca, Hasan.” Birleşik Fiillerin Tasnifi ve Yapısında Birleşik Fiil Olan Birleşik Fiiller”, *RumeliDe Dil ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi*, s.22, ss. 258-266.

Tureng, Dictionary. Home page. Web. 7 Haziran 2024.